

ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΥΧΟΔΙΩΚΤΕΣ

Ο ΟΛΥΜΠΙΑΡΙΟΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

Μετά την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως. Οι Βυζαντινοί λέγουν στη Δυτική Ευρώπη. Ματθαίος Κολλίνας, ο Όμηρι- στής της Πράγας. Ο Όλυμπιαριος και οι Πραγνίνοι. Ο αγαπημένος των γυναικών και η Άγνη Μαρτίνο. Ο θριαμβικός του Έλληνας τυχοδιώκτης και το σικιρπ τέλοσ του. Πώς τον έκαψε η Ίερά Έξέταση. Ο αδελφός του καρδινάλιος, τέ- ρας θηριωδίας, κ.τ.λ. κ.τ.λ.



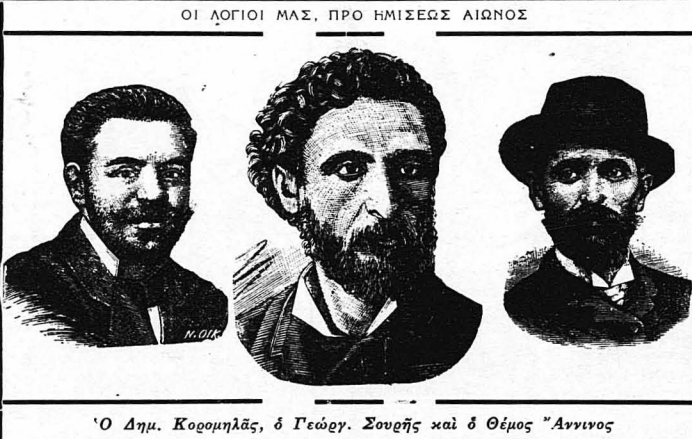
Α σάς διηγηθούμε σήμερα τις παράδοξες πε- ριπέτειες και το τραγικό τέλος ενός Έλληνας τυχοδιώκτη του 15ου αιώνος, όπως τις έξιστο- ρεί ο Αύστριακός ιστοριοδίρης Ιωσήφ Σβάτεκ.

Μετά την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως και το δραματικό θάνατο του τελευταίου Αυτο- κράτορος Κωνσταντίνου του Παλαιολόγου, δσο από τους λογίους του Βυζαντίου εσώθησαν, κα- τέφυγαν στις διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες, ο- που έγιναν παρηγορηώς δεκτοί απ' τους κύ- κλους των μορφωμένων και συνετέλεσαν στην πρόοδο των Γερμανιών.

Την έσση εκείνη, στην Πράγα της Βοημί- ας, ήμασες ένας σπουδαίος Έλληνας, ο κειμήσιος Ματθαίος Κολλίνας, ο οποίος στο Πανεπιστήμιο παρέδιδε μ' ένθουσιασμό τα Όμηρικα έπη.

Ο Κολλίνας έξασκουσε μεγάλη επίδραση στη σπουδάζουσα νεο- λαία, πράγμα που επέτρεψε το φθόσ των αντιπάλων του καθηγητών και τους σνήπασε όλους έναντιον του. Ο Όμηριστής δέχτηκε την πρόκληση και άρχισε να γράφει σιτηρικά επιγράμματα σε Όμηρική γλώσσα έναντιον των έχθρων του. Αυτοί τον κατηγορείαν στη Σύ- κλητο, ή Σύγκλητος τον έπίλεξε σε απόλογία και ο Κολλίνας, την άλλη μέρα, ανέθηκε στην έδρα και άφορ έσπλητουμε τους άγομα- μάτους καθηγητές, ειδικώστας τους φοιητές, ότι δασκώται την Πα- νεπιστημιακή του διδασκαλία και μεταβάλλει το σπίτι του σε φιλο- λογική αίθουσα.

Πράγματι, σε μιά έ- σύνοση αίθουσα, ο έ- διόροφιος Έλληνας, υποστά σε πολιμάρητο άνορασθήσιο. Ξεμύνησε κά- θε Κνωσική τους κλασι- κούς και στο έργο αυτό άνέπτυξε τόση δραστη- ριότητα, ώστε το σπίτι του έγινε γρήγορα το κέντρο των φιλολόγων τῆ- Πράγας. Ο Ματ- θαίος Κολλίνας είχε κα- ταληφθεί από τέτοιο έ- ρωτα για την Έλλη- νική φιλολογία, ώστε κου- δέντιασε με τον ύπρε- τη του στην Ίωνική διά- λεκτο και οι μαθητές του, που τον άπαικων ταρλά, έξελλήνησαν και αυτά τα οικογενειακά τους ήνδια- ρα. Έτσι ο μαθητής του Γερνολάσεκ άνομασθή... Μελάνοιχος, ο Μπόν- τλακ Παλιούρος, ο Όρετς Καρίον, κλπ.



Ο Δημ. Κορομηλάς, ο Γεώργ. Σουρήης και ο Θέμος Άγγινος

Μέσα στις άσολίες αυτές περνώντας τη ζωή του, ο Ματθαίος Κολλίνας έξεπλάγη πολύ όταν μιά μέρα, το καλοκαίρι του 1565. Έ- λαβε γράμμα απ' την Ίταλία με την ύπογραφή ε'Ολυμπιάριος Πα-λαιολόγος». Ο έπιστολογράφος του τού έγραψε ότι εινε άπόγονος της οικογενείας του δυστυχημένου Αυτοκράτορος Παλαιολόγου και ότι θα πήγαμε προσεχώς στην Πράγα να ζητήση τη φιλοξενία του κομοσαίου φιλέλληνας της Βοημίας.

Η άγγελία αυτή έποσέθησε μεγάλη χαρά στον Κολλίνο, γιατί κέρρασετο ν' άνοιξη την έλπίσσα του Όμηρου εν στόμαχος σικιολί- του του τυρωλό πατρός πάντων των ποιητών. Γιατί ο έπιστολογρά- φος έγραψε, ότι κατήγετο απ' τη Χίο, το ίστορικό νησί που έθεο- ρείτο πατρίς του μεγάλου σαρραδιού, άφορ σ' αυτό δείχνουν ακόμα το λήθιο κάθισμα του Όμηρου και την πηγή που έκανε νερό. Έβλεπε ο Κολλίνας ότι ήθελε ή περίσταν να διδασχθή την Ίωνική σ' όλη της την γρησότητα και να γίνη φίλος ενός τόσο σπουδαίου άνδρός, όπως ήταν ο τελευταίος βλαστός της γενιάς των Παλαιολόγων. Το γεγονός ότι ο άνομος του Αύστριακού Κωνσταντίνου είχε έλεείηει κατ' είνδαση γοαμην στα 1502, ήταν έντελώς άγνωστο στον Κολ- λίνο, γιατί ή Ιστορικός γνώσεη ήταν τότε περιωρισμένες. Έτσι, ο άγνωστος αυτός Έλληνας έπέτυχε εύκολα να έξαπατηση τον φιλέλλη- να λόγιο και να κερδίση από μιάς άρχης την προστασία του. Ο Κολ- λίνας και οι φίλοι του ένθουσιασθήσαν με το λεγόμενο Παλαιολόγο,

που είχε θαμίσιο παράστημα, άρρενωπό πρόσωπο και ίστικοιούς τρόπους, που μαρτυρούσαν άνδρα εύγενούς καταγωγής. Ο Μα- τθαίος Κολλίνας τον ύπεδέχθη στο σπίτι του μ' άνοιχτη άγκαλιά και του παρεχώρησε πολλά δωμάτια, πολυτελώς επιπλωμένα. Συγ- χρόνος μιά μεγάλη έπιτροπή από έγκριτους πολίτες της Πράγας έ- πήγε και προσφώνησε τον επιγράμια και το άνωθος των φιλολόγων έπήγαμε να συνωμώση μαζί του για την Έλληνική Ίστορία και την Πόληα. Ο ίδιος ο Αυτοκράτορας Μαξιμιλιανός Β' τον έδέχτηκε με τιμές στ' άνάτορα και τον έφοδίασε με έδிலωμια προστασίας ανά πάσαο τās Αύστριακάς χώρας, κατά την τότε συνήθεια των ήγεμόνων...

Μέσα στους κύκλους αυτούς ο Όλυμπιαριος ζούσε σάν άληθινός πρίγκιπας. Ζωή και κόπτα! Γεύματα είνονο για μίη του, γαστρες και ή συνωμλία των μορφωμένων μαζί του για θέματα της κλασι- κής φιλολογίας είχε γίνει της μόδας στην Πράγα. Το ίδιο ένδια- φέρον έδειξε για τον κώσαν Έλληνα πρίγκιπα και το γυναικείο φίλο. Η διηγήσεη του, το χαμόγέλο του, ή κομψότηη του, τον έ- δειχταν μωροστά στα θαμιασμένα μάτια των γυναικών σάν ήρωα Ι- τοποικού μυθιστορηματος λ...

Ο Όλυμπιαριος Παλαιολόγος διηγώταν ότι, μετά την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως, ή οικογένεια του τελευταίου Αυτοκράτορος των Έλλήνων κατέφυγε στη Χίο, ή οποία, διοικουμένη απ' τους Γε- νοβέζους, διατηρούσε ακόμα την άνομια της. Άλλ' εκεί —έλεγε— οι άπόγονοι των Παλαιολόγων έγιναν άμέσως ύποπτοι στους Τούρ- κους της γενοικιας Σμύρνης και για να γλυτώσουν από ένδεχόμενη σφαγή, άφησαν το τελευταίο εκείνο άσυλο της Έλ- ληνικής έλευθερίας και σπορσθήσαν σε διάφορες χώρες. Και προσέθετε: «Ο πατέρας μου Σιμεών Πα-λαιολόγος, με μένα και το μεγαλύτερο άδελφό μου Γαβριήλ, κατέφυγε σ' τη Ρώμη, ελπίζοντας να βοή προστάσια στους κύκλους των λογίων, γιατί κ' αυτός ήταν καλός Έλλη- νιστής. Άλλά οι λόγιοι της Ρώμης, φανατικοί καθολί- κoi, του άπάντησαν ότι μό- νο αν άνομήσουμε την Όρ- τοδοξία, θα μιάς συνδρά- μουν... Κι' έτσι στενοχω- ρημένοι απ' την άνάγκη άσπασθήραμε τα δώματα της Ρωμαϊκής Έκκλησίας.

Έγώ, μετά το τέλος των σπουδών μου, άναγκασθή- να να καταταχθώ στο τάγ- μα των Δομικικώνών και να φορέσω το καλογεμικό ρόσο, όπως προ- τήρασε ή αδελφός μου. Έπάτηρα τα σκαλοπάτια του μο- ναστηριού την ίδια μέρα με τον κώμητα Μιχαήλ Γουασιέρ, το ση- μερινό καρδινάλιο, που εινε προορισμένος, σιμωμα με προφητεία, να γίνη και Πάπας. Άλλά και ο αδελφός μου, ο οποίος ύπρηξε, ο- πως όλοι οι έξομωτοι, καθολικοί θρησκομανης, έφθασε στο άξιωμα του διοικητού του τάγματος των Δομικικώνών. Σε μένα ή τύχη δέν ήταν τόσο είνονη και έπειδή κωφρά στην ψυχή μου ζούσαν ή παρα- δόσεις της οικογενείας μου και της πατρίδος μου, ένκατέλεμπα μια νύχτα το μοναστήρι και έταξείδευα σε διάφορες χώρες, να γνωρίσω τους λογίους και τις Άκαθάρτες. Έπικατέβηκα την Πολωνία, τη Γερμανία, τη Γαλλία και τέλος την Ίταλία, όπου ήθέληρα να έργα- σθώ ως θρησκομανης άνομοροφότης, κατά το σχέδιο του Λουθηρου. Άλλ' ή Ίερά Έξέταση με καταδιώκει και ήρθα στην Ισποτική χώρα σας να ζητήσω προστασία. Έπιλιώ να βρω στη Βοημία μια δεύτερη πατρίδα και ν' άποσπαθώ ήσυχος στην καλλιέργεια της Έπιστημης και των Γερμανιών.

Οι λόγιοι της Πράγας τον άκούσαν καλακωμένοι, ή κυρίες εκρέ- μοντο απ' τα χείλη του ερησιευτικού πρίγκιπας ταρλά. Ο Όλυμπια- ρίος δέν ένουσαλετίτηρα να πάση το χροσώφωρο αυτό. Και οι γάμοι του με την πολίεφερη Πραγνική έτέλεσθησαν μεγαλοπρεπώς. Από τότε ο Έλληνα τυχοδιώκτης ζούσε σάν πραγματικός πρίγκιπας στο μεγάλο του και σίς τρεις βιβλίες του, δίνοντας ήγεμονικά γεύματα,

οργανώνοντας γιορτές και εκδρομές. Ήταν ευτυχής, καθώς και η Άγνή του, που τον ελάτρευε...

Έξαφνα, στην αρχή του 1569, ο Μιχαήλ Άστε, ιεροεξεταστής του τάγματος των Δομινικανών, έφτασε απ' τη Ρώμη στην Πράγα για να συλλάβη τον Παλαιολόγο και τον φέρη στη Ρώμη. Ο Όλμπυδάριος κατηγορήθηκε από τον Ιεροεξεταστή ως «φονιάς κολύρορος», ως «εινός νεωτεριστής», ο οποίος είχε εξετατήσει πολλούς, άδικα και τον καρδινάλιο Γαβριήλ, τον αδελφό του!...

Η Ίερά Έξέταση την έποχη εκείνη είχε προμερή εξουσία. Ο διευθυντής της Άστυνομίας απέκλεισε τον Όλμπυδάριο στο σπίτι του και έπειδή εφοβόταν μη δραπετεύση, το βράδυ της 30 Μαρτίου 1571 εκίνησε το μέγαρό του με στρατιώτες και μήτρη να τον συλλάβη... Ο Όλμπυδάριος είχε ιδεί από το παράθυρο τους στρατιώτες και χώθηρε μέσα σε μιá μεγάλη κασσέλα. Ο άστυνόμος έφερε αδηρουργό, άνοιξε την κασσέλα και —πως γράφει ο Ιστορικώς— επέπασε το πουλί στο κλουβί του». Άμέσως κατόπιν τον ώδήγησαν στη φυλακή, τη λεγομένη Σπίγγα.

Η φυλάκιση του Παλαιολόγου επροξένησε βέβαια έκκληση στην κοινότητα της Πράγας, αλλά ο Ματθίος Κολλίνος είχε πεθάνει και ο πρώτος ένθουσιασμός των Πραγινών για τον Όλμπυδάριο είχε εξαπμοθει πεία.

«Το στάδιο του Παλαιολόγου στην Πράγα είχε κλείσει, οι φιλόλογοι άπομακρύνθησαν από το συμπόλιη του Όυήφρου και ο άπόγονος των Παλαιολόγων, που είχε γίνει δεκτός με τόσο ένθουσιασμό ώλλοτε, κατέπεσε στην κοινή γνώμη ως τυχοδιώκτης και άπασιών. Γενικώς ώπτειραν τη γυναίκα του, που τό μέλλον της και των παιδιών που άπέκτησε μαζί του, διαγραφόταν σκοπεινó και άδέβαιος».

Ο Όλμπυδάριος Παλαιολόγος κατεδικάστη από της Ίεράς Έξέτασεως εις τον δού πυράς θάνατον και ή ποιμή του εξετελέστη στις 22 Μαρτίου 1585, μεροστά στην έκκλησία της Παναγίας των Δομινικανών. Ο αδελφός του Γαβριήλ Παλαιολόγος, καρδινάλιος, ήταν επί τότου και έφαλε αυτός — τό θηρία! — τη νεκρώσημ άωλοουθία!

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ ΣΑΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΣΑΣ

Μή δειπνάνε άργά, ή άν σιμείτε ποτέ αυτό, περιορίστε τό δειπνο σας σ' ένα ποτήρι γάλα ή κρασί.

— Μή μόνετε πολλές ώρες νηστικοί, γιατί έτσι καταστρέφετε τό στομάχι σας.

— Πρέπει να διατέπετε καθημερινώς δυό τοιλάχιστον ώρες για περπάτο και για διασκέδαια.

— Μήν περιπατείτε ώς ότου να κοιραστήτε, γιατί αυτό έξαντλεί τό σώμα σας.

— Ο χορός είναι μιá άσχημα πολύ υγιεινή για τό σώμα, αλλά ή κατάχρησή του βλάττει.

— Τά καρδία είναι καρτός βλαβερός για την υγεία.

— Άποφεύγετε να έκεύεπετε τά πόδια σας σε υγρασία.

— Μή φοράτε άσπρόφοροια, άν δέν έχουν στεγνώσει καλά.

— Ένα μπουκέτο με λουλουδία επάνω στο τραπέζι του φαγητού, άνοίγει πολύ την όρεξη.

— Όσο μέτρο μ' άν είναι τό φαί, τό καλό και περιποιημένο σερβίρισμα τό κάνει παό όρεχτικό.

— Όσοι χανόνουν δύσκολα άς τρώνε πριν απ' τό φαγητό δυό στικά, γιατί αυτά διευκολύνουν πολύ την πέψη.

— Άν θέλετε να μήν έχετε κεφαλόπονο, να διατηρείτε πάντοτε τά πόδια σας ζεστά.

— Όσοι είναι νευρικοί μ' άναμμοί, πρέπει να κάνουν κάθε μέρα λουτρό μέσα σε χλιαρό νερό.

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΛΑΓΟΥ

Κατά τό μέσα του περασμένου αιώνος στις όχθες του Ταμέσεως, τρία τέταρτα μακρού απ' τό Λονδίνο, μέσα σ' έναν παλιό άρχοντικό πύργο, ζούσε ο ιδιοκτήτης του, ο λόρδος Πέλαμι, ο οποίος συνήθιζε να πηγαίνει ταχαλά στην πρωτεύουσα πεζός και χωρίς άωλοουθία.

Μιά μέρα, καθώς περπατούσε στο δρόμο, ελδε νάρχετα προς τό μέρος του ένας άνθρωπος κωκοντιμένος που βαστούσε στα χέρια του ένα καλαθή.

— Μυλόρδε, του έλεε ο άγνωστος, θέλετε ν' αγοράστε ένα άσπρο λαγουδάκι;

— Ο λόρδος του έγγνεψε άρνητικά και, χωρίς να πη λέξι, έξεκολούθησε την πορεία του.

— Ο άγνωστος όμως τον άωολούθησε και επανέλαβε με άλλότοτο ύφος:

— Μυλόρδε, δέν θ' αγοράσετε τό άσπρο λαγουδάκι μου;

— Όχι, δέν θά τό αγοράσω, άποκρίθηκε έντονα ο Πέλαμι, και να με ξεφορτωθής!...

— Είμαι βέβαιος έν τούτοις, μυλόρδε, ότι σε λίγο θά τό πάρετε, θέλοντας και μή...

Και, λέγοντας τά λόγια αυτά, ο άγνωστος έβγαλε τό πιστόλι του τ' άωοίκτησε στο στήθος του λόρδου, ο οποίος φώναξε φοβισμένος:

— Καλά, καλά, θά τό πάρω. Και πόσα ζητάτε για τό λαγουδάκι σας;

— Χίλιες γανιές.

— Χίλιες γανιές για ένα λαγό!

— Όυτε ένα σελλίνο λιγότερο. Τί λέπε, μυλόρδε, θά μου τά δώσετε;

— Άναμφίβολως, αλλά δέν βαστώ επάνω μου τώρα τόσο μεγάλο ποσό.

— Μου άρκει ή ύπογραφή σας. Γνωρίζω τον τραπέζιη σας και του τά παίρνω.

Και ο έκβαστής έβγαλε χαρτί, πένα και μελάνι, με τά οποία άνάγκασε τό λόρδο να συντάξη ένα γραμματίο για χίλιες γανιές, πληρωτέες άμα τη εμφανίσει.

Κατόπιν αυτού, ο λόρδος Πέλαμι άναγκάστηκε να επιστρέψη στην κατοικία του με τό άσπρο λαγουδάκι, περί του οποίου δέν άνεκοίνωσε σε κανέναν πως και πόσο τό άγόρασε.

Είχαν περάσει δέκα χρόνια περίπου ύστερ' απ' αυτό τό περιστατικό. Μιά βραδιά, ενώ ο λόρδος Πέλαμι περπατούσε, κατά τη συνήθειά του στους δρόμους της Άγγλικής πρωτεύουσής, στάθηκε μπροστά σ' ένα κοσμηματοπωλείο, λοιπτότατα φωταγωγημένο.

Ο διευθυντής του καταστήματος σπεκότανε στην πόρτα κι ο λόρδος μόλις τον ελδε, άναγκώσε άμέσως τον άνθρωπο με τ' άσπρο λαγουδάκι.

Την άλλη μέρα λοιπόν τό πουλί, αφού ντύθηκε φτωχικά ρούχα και πήρε ένα καλαθή στα χέρια του, παρουσιάστηκε στον κοσμηματοπώλη, ο οποίος μόλις είχε άνοιξει τό κατάστημα του και του έλεε:

— Κύριε, θέλετε ν' αγοράσετε ένα άσπρο λαγουδάκι;

— Ο καταστηματάρχης σπράθηκε επάνω και τον έαύταξε μ' έκπληξη.

— Είμαι πεπεισμένος, έξεκολούθησε ο λόρδος, βγάζοντας τό πιστόλι του, ότι θά τό πάρετε κι' άμέσως μάλιστα...

— Ευχαρίστος, άποκρίθηκε ο κοσμηματοπώλης, κυριευμένος από τρέφο. Και πόσο τό πουλάτε;

— Χίλιες γανιές!

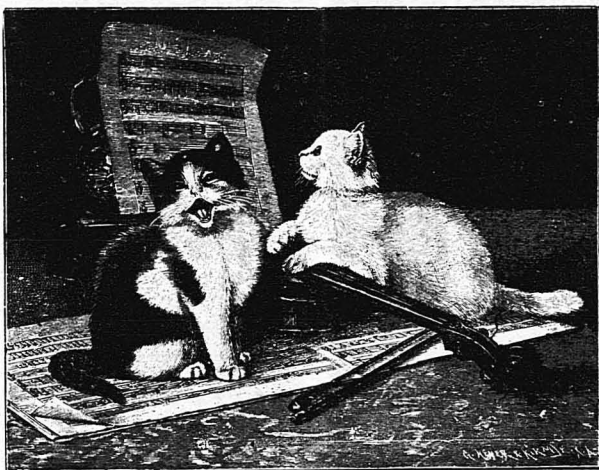
— Σας δίνω τά διπλάσια, μυλόρδε, φώναξε τότε, γονατίζοντας ο ένοσος, αλλά μη με σκοτώσετε...

Ο λόρδος όμως, ο οποίος ήταν άνθρωπος με καλή καρδιά, πήρε μονάχα τις χίλιες γανιές, τις οποίες έστειλε ώς δωρεά σ' ένα όρφανοτροφείο.

Κατόπιν άποχαρήστηκε τον παλιό του γνώριμο και του ύποσχέθηκε φείγοντας, ότι δέν θά μαρτυρούσε τίποτε σε κανένα για τό έν λόγφ περιστατικό.

Ο λόρδος Πέλαμι κράτησε πραγματικά τό λόγο του και ή ιστορία αυτή δέν έμωπείστηκε, παρό μ'ετα τό θάνατό του, από τά οικωγενειακά έγγραφα που βρέθηκαν στο γραφείο του.

□ □ □ ΖΩΓΡΑΦΙΕΣ □ □ □



Συναυλία!...

